

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 724 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
To'irova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlarini.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
Qishloq xo'jaligidagi chorvachilik tarmog'ining iqtisodiy faoliyatini o'rta muddatli statistik prognozlarini tuzish (Andijon viloyati misolida).....	390
Iskandarov Davlatbek Xursanbekovich, Urishev Baxtiyor Abdusamatovich, Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
Innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini baholash va rivojlantirish yo'llari.....	397
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li, Holmirzayeva Gulruh Akbarovna	
Fond bozorida kompaniyaning investitsion jozibadorligini baholash uslubiyoti	403
Yulduz Usmanova	
Jahon bozoriga kirishda elektron bozorlarning ahamiyati	411
Hamroyeva Umida	

Comparative statistical analysis of foreign trade indicators of the Republic of Uzbekistan	415
Abdualilova Bibisora Bakhodir kizi	
Yaxshi korporativ boshqaruv orqali aksiyadorlik jamiyatlarining kapital qiymatini oshirish: metodologik yondashuv.....	423
Urinov Bobur Nasilloevich	
JAS – barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yapon modeli vositasi	423
Baynazarov Elmurod Erkinovich	
Xususiy banklarning depozit operatsiyalarini mustahkamlash yo'llari	435
Olimov Abror Axadjon o'g'li	
The impact of digital financial technologies on the financial system.....	439
Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li, Pardayev Olim Mamayunosovich	
Korxona eksport salohiyatini oshirishning "yashil" marketing mexanizmi	443
To'rayev Shohrux Halimovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda turistik oqim mavsumiyligini boshqarish yo'llari	448
Fayazov Muxiddin Sobirovich	
Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha xalqaro tendensiyalar	453
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Ayollar tadbirkorligining tarixi: O'zbekiston va dunyo bo'yicha rivojlanishi.....	459
Burxanova Sabo Tulanovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida investorlar risklarini pasaytirishni takomillashtirish yo'llari.....	466
Xalilov Umid Ishtemirovich	
Korxona moliyaviy ko'rsatkichlari tahliliga fundamental yondashuv.....	470
Dilshodjon O'rinov, Sanobar Ismoilova	
Iqtisodiy o'zgarishlar davrida korxonalar moliyaviy barqarorligining ta'minlanishi omil va mezonlari	475
Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
Cash accounting as a tool of financial discipline and transparency in the public sector	481
Marqaboyev Sardorbek Abdusalomovich, Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Пути совершенствования практике финансирования социального предпринимательства.....	486
И.Ж.Исаков	
O'zbekistonda an'anaviy resurslar va qayta ishlanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlaridan unumli foydalanish	490
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich, Kaxramanova Sevdal Shamsiddin qizi	
Ijtimoiy salohiyat – hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning boshqaruv obyekti sifatida.....	497
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna, Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
Xorazm oziq-ovqat bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirishda marketing faoliyatlarini baholash usullari	503
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
Переход к зелёной энергетике узбекистана как возможность достижения устойчивого экономического роста	508
Бай Жин Хуан (Bai Jin xuan)	
Изучение условий финансирования проектов международными банками развития	513
Жалилова Барнохон Суръатжоновна	
O'zbekiston respublikasi budjet jarayonida budjetlarning ochiqqligi va jamoatchilik ishtirokini oshirish.....	517
Shodmonqulov Temurbek Ulug'bek o'g'li	
Chiqib ketayotgan aktivlarni hisobga olish va baholash masalalari	522
Kuziyeva Dinora Bahodirovna	
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	528
Qo'shbaqov Aybek Shovqiyevich	
Changes in employee benefits and human resource management in accounting system of the Republic of Uzbekistan	535
Ravshanbekov Lazizbek Tolibjon o'g'li, Toshpulatova Munisabonu	

Iqtisodiyot tarmoqlarida suv iste'molini boshqaruvining raqamlashtirish tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish istiqbollari.....	541
Karimov Anvarjon Muqumjonovich	
Теоретические аспекты налогообложения доходов физических лиц на основе всеобщего декларирования	547
Усманова Мухлиса Сагдуллаевна	
Bank tizimini raqamlashtirish va uning bank barqarorligiga ta'siri.....	555
Sayfullayev Jamshidjon Xabibjanovich	
Kambag'allikni qisqartirish va aholi bandligini ta'minlashda tadbirkorlik faoliyatining o'rni	560
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
Innovatsion korxonalarda xarajatlar hisobining zamonaviy usullari	565
Turayev Og'abek Kaxramonovich, Ochilov Shavkat Toshmamatovich	
Дополнительные услуги в индустрии гостеприимства как эффективный инструмент продвижения бренда предприятия	570
А.И. Лесников, Д.В. Мамаева	
Преимущества и вызовы перехода на зелёную экономику	580
Умарова Гузал Гайратовна, Лапасова Камола Фарход кизи	
Yashil iqtisodiyot sharoitida hududlarda ishlab chiqarish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish	586
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li, Djurayeva Maxliyoxon Xayrullayevna	
Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashda bevosita soliqlar rolini oshirish masalalari	591
Abdullayev Dilmurod Aliyar o'g'li	
The main directions for improving innovative activities in agriculture	598
Aytmuratova Miyrigul Zhalgasovna	
Klaster tizimi orqali O'zbekistonda qishloq xo'jaligining iqtisodiy o'sishi	605
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
Inklyuziv ta'lim: adolatli va teng jamiyat sari	610
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
Yashil iqtisodiyot: muammo va yechimlar	615
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
Issues of using foreign loans in the development of the transport system in the Republic of Uzbekistan	621
Alimov Ilhomjon Ikromovich	
Проблемы и резервы развития пищевой промышленности в экспортном направлении.....	628
Ўролова Севара Бехзод кизи	
Оценка степени риска инновационной деятельности	634
Алиева Эльнара Аметовна	
Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari.....	638
Maxkamova Sayyora Shokirovna	
Qishloq xo'jaligida transport tizimidan samarali foydalanishning nazariy asoslari.....	641
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
Soliq ma'murchiligida nazorat funksiyasi va unda kameral soliq tekshiruvi hamda takomillashtirish yo'llari.....	648
Hujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li	
Sanoat korxonalarida xarajatlarni mahsulot tannarxiga taqsimlash metodologiyasini takomillashtirish istiqbollari	653
Safarov Javohir Ismoilovich	
Moliyaviy hisobotlarni shakllantirishda milliy standartlarni xalqaro standartlarga uyg'unlashtirish masalalari	659
G'aniyev Zafar Usanovich	
Ta'lim kreditini moliyalashtirish jamg'armasi faoliyati.....	666
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Tibbiyot muassasalarining moliyaviy ta'minoti va resurslardan foydalanish mexanizmlariga ta'sir qiluvchi omillar	670
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	
Tourism finance for sustainability: investing in green futures	674
Tashpulatov Sadriddin Sayfulloyevich	

Ta'lim jarayonlarini boshqarishda mobil texnologiyalar	681
Esonova Mohiraxon Sodiqjon qizi, Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Sherzodbek Nabiyev Nurmuhammad o'g'li	
Banklarda risklarni nazorat qilishning amaliyoti	686
Jumanazarov Muzaffar Jumanazar o'g'li	
Налоговые реформы в Узбекистане: вызовы, достижения и перспективы	692
Садиков Искандар Гайратович, Буранова Лола Вахобовна	
Turizm xizmatlari samaradorligini baholash usullari va vositalari tahlili	704
Jiyanov Uktam Panjiyevich	
Korxona va tashkilotlarda xodimlarni boshqarish strategiyasi	712
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini menejerlik faoliyatiga tayyorlashning ahamiyati	716
Dusmaxamedov Abduljalil Abdusabirovich	
Davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirishning foydali jihatlari	720
Z.D. Sanjarov	

DAVLAT KORXONASINI XO'JALIK JAMIYATIGA O'ZGARTIRISHNING FOYDALI JIHATLARI

Z.D. Sanjarov

Davlat aktivlarini boshqarish agentligi yetakchi mutaxassisi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirish jarayonining tartib-taomillari, ularning iqtisodiy samaradorligi, shuningdek, mavjud huquqiy bazada uchrayotgan tizimli kamchiliklar chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqotda ushbu o'zgarishlarning ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan foydaliligi asoslanadi va mavjud normativ-huquqiy hujjatlarga takomillashtirish kiritish bo'yicha ilmiy takliflar ishlab chiqiladi. Amaliy tavsiyalar orqali davlat mulkini xususiyashtirishda ochiq savdolar samaradorligini oshirish, xususi sektorning iqtisodiy faolligini rag'batlantirishga qaratilgan tashkiliy mexanizmlar yoritiladi.

Kalit so'zlar: davlat korxonasi, xo'jalik jamiyati, davlat unitar korxonasi, davlat muassasasi, xususiyashtirish, ochiq savdo.

Abstract: This article explores the procedural framework for transforming state-owned enterprises into business entities, highlighting the economic advantages and identifying existing regulatory shortcomings. The study substantiates the socio-economic benefits of such transformations and presents scientific proposals for amending current legal regulations. Practical recommendations are also provided to enhance the efficiency of privatization processes through open auctions and to stimulate private sector engagement in the national economy.

Key words: state enterprise, business entity, state unitary enterprise, state institution, privatization, public auction.

Аннотация: В статье анализируется процедура преобразования государственного предприятия в хозяйственное общество, раскрываются её экономические преимущества и существующие нормативно-правовые пробелы. Исследование обосновывает социально-экономическую целесообразность преобразований и разрабатывает научные предложения по совершенствованию действующего законодательства. Также представлены практические рекомендации, направленные на повышение эффективности приватизационных процессов, в том числе через развитие публичных торгов и стимулирование частного сектора.

Ключевые слова: государственное предприятие, хозяйственное общество, государственное унитарное предприятие, государственное учреждение, приватизация, публичные торги.

KIRISH

Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida davlat korxonalarini xo'jalik jamiyatlariga aylantirish jarayoni muhim institutsional islohotlardan biri sanaladi. Ushbu o'zgarish – davlat mulkiga egalik qiluvchi tashkilotlarning iqtisodiy boshqaruv mexanizmlarini liberallashtirish, ularni bozor sharoitlariga moslashtirish orqali samaradorligini oshirishga qaratilgan. Bu esa, o'z navbatida, korxonalarni mustaqil iqtisodiy faoliyat yuritishga, raqobat sharoitida faol bo'lishga va xususi sektor talablariga mos ishlab chiqarish tizimini shakllantirishga undaydi.

Davlat korxonasini xo'jalik jamiyati shakliga o'tkazish – bu faqat tashkiliy-huquqiy shaklning o'zgarishi emas, balki ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, boshqaruv tizimini optimallashtirish, xususi kapitalni jalb etish va resurslardan oqilona foydalanishga qaratilgan chuqur transformatsion jarayondir. Bunday yondashuv korxonaning rivojlanishiga xizmat qilishi bilan birga, davlat byudjetiga qo'shimcha tushumlar keltiradi, ijtimoiy dasturlarni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shu bois, davlat korxonalarini xo'jalik jamiyatlariga aylantirish masalasi nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va institutsional jihatdan ham dolzarb ahamiyat kasb etadi. Bu jarayonning muvaffaqiyati, ko'p jihatdan, mavjud normativ-huquqiy bazaning to'liqligi, islohotlarning tizimliliigi va amaliy mexanizmlarning aniq belgilanganligiga bog'liqdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

J. Qurbonov tomonidan olib borilgan ilmiy tadqiqot ishlarida aksiyadorlik jamiyatlarida davlat ishtiroki holati, aksiyadorlik jamiyatlarining xo'jalik boshqaruv organlari sifatida boshqa aksiyadorlik jamiyatlari ustav kapitalida ishtirok etish holatlari, shuningdek, xo'jalik boshqaruv organlarining mamlakatimizdagi umumiy aksiyadorlik kapitalidagi ulushi tahlil qilingan. Ushbu tadqiqotda xo'jalik boshqaruv organlarining tutgan o'zni yuzasidan ilmiy xulosalar ishlab chiqilgan [5].

A. Tangriyev tomonidan olib borilgan ilmiy tadqiqot ishlarida xo'jalik organi hisoblangan "O'zyog'moysanoat" uyushmasi tarkibiga kiruvchi aksiyadorlik jamiyatlarining iqtisodiy faoliyati tahlil qilingan. Tadqiqotda ushbu jamiyatlar tarkibidagi xodimlarni attestatsiyadan o'tkazish, ularning malakasini oshirish va qayta tayyorlash, shuningdek, kompaniyalar boshqaruvini samarali tashkil etish masalalari o'rganilgan [6].

G. Xamimova tomonidan olib borilgan ilmiy ishlarida aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvni samarali tashkil etish, davlat ishtirokidagi aksiyadorlik jamiyatlarining xo'jalik jamiyatlari sifatida faoliyat yuritishi, xo'jalik boshqaruv organlarida oshkoralik va shaffoflikni ta'minlash, shuningdek, ularning investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari yoritilgan. Bundan tashqari, aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga davlat ishtiroki holati, davlat tomonidan xo'jalik jamiyatlariga taqdim etilayotgan individual imtiyozlar tahlil qilingan va qator ilmiy xulosalar ishlab chiqilgan [7].

M. Tashmuxeimova tomonidan chop etilgan ilmiy maqolada davlat mulkini xususiylashtirishning o'ziga xos jihatlari, uni bosqichma-bosqich amalga oshirish tartibi, shuningdek, bu jarayonning iqtisodiy zarurati chuqur tahlil qilingan. Ayniqsa, "O'zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ, "O'ztransgaz" AJ, "O'zbekneftgaz" AJ, "Tashshahartansxizmat" AJ, "O'zbekkimyosanoat" AJ kabi korxonalarning zarar bilan faoliyat yuritib kelayotgani holati asos qilib olingan va bu orqali davlat mulkini xususiylashtirish zarurati ilmiy jihatdan asoslab berilgan [8].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

"Davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirishning foydali jihatlari" mavzusini o'rganishda tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil va statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Bu yondashuvlar orqali davlat mulkini isloh qilish mexanizmlarining samaradorligi, ularning amaliyotdagi tatbiqi va iqtisodiy natijalari chuqur o'rganildi.

Tadqiqotda "davlat korxonasi" tushunchasi huquqiy-huquqiy normalar asosida izohlangan bo'lib, u davlat mulkiga asoslangan, unga tezkor boshqaruv huquqi asosida ajratilgan mol-mulk negizida tashkil etiladigan yuridik shaxs maqomidagi tijorat tashkilotidir. Bunday korxonalar o'zlariga birlashtirilgan mulkdan qonun doirasida, o'z faoliyat maqsadlariga, mulkdorning topshiriqlariga va mulkka egalik huquqi asosida belgilangan vazifalarga muvofiq tarzda foydalanadi va uni tasarruf etadi.

O'zbekiston Respublikasining "Davlat mulkini boshqarish to'g'risida"gi Qonunining 3-moddasiga muvofiq, davlat muassasasi — boshqaruv, ijtimoiy-madaniy yoki boshqa notijorat xarakterdagi vazifalarni bajarish uchun davlat organi yoki tashkiloti tomonidan tashkil etilgan va to'liq yoki qisman davlat tomonidan moliyalashtiriladigan tashkilotdir.

Shuningdek, davlat unitar korxonasi – o'ziga birlashtirilgan mol-mulk ustidan bevosita egalik huquqiga ega bo'lmagan, lekin uni tasarruf etish vakolatiga ega bo'lgan, tijorat faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilot sifatida belgilanadi. U davlat mulki asosida tashkil etiladi va foyda olish maqsadida ishlaydi, biroq mulkni tasarruf etish huquqi unga emas, balki tegishli davlat organiga tegishlidir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Davlat korxonasi xo'jalik jamiyatiga aylantirilgach, go'yoki u qattiq ma'muriy qolipdan chiqib, iqtisodiy erkinlikka erishgandek bo'ladi. Ilgari davlatning qat'iy rejalariga bo'ysunib faoliyat yuritgan korxona, endilikda o'z yo'lini o'zi belgilash, bozor talablariga moslashish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Ushbu o'zgarish natijasida, yillar davomida parda ortida qolgan iqtisodiy salohiyat safarbar etiladi. Korxona faoliyatida samaradorlik va tejamkorlik oshadi, xarajatlar kamayadi, daromadlar esa ortib boradi. Bunday sharoitda korxona raqobat muhitida barqaror ishlashga, yangi texnologiyalarni o'zlashtirishga, iste'molchilar ehtiyojlarini qondirishga intila boshlaydi.

O'zbekiston Respublikasining 2014–yil 6–oktabrdagi "Davlat mulkini boshqarish to'g'risida"gi O'RQ-821-sonli¹ Qonuni hamda Vazirlar Mahkamasining 279–son qarorining 1–ilovasi bilan tasdiqlangan Nizomda davlat korxonalari va davlat muassasalarini aksiyadorlik jamiyati yoki mas'uliyati cheklangan jamiyat shaklidagi xo'jalik jamiyatiga aylantirish tartibi belgilab berilgan.

Mazkur tartibga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, Vazirlar Mahkamasi, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi raisi, viloyatlar va Toshkent shahri hokimlari tomonidan tasdiqlanadigan maxsus xususiylashtirish dasturlari qabul qilinadi. Ushbu dasturga asosan, Davlat aktivlarini boshqarish agentligi (Davlat aktiv agentligi) yoki uning hududiy boshqarmasi tomonidan korxonani o'zgartirish bo'yicha Komissiya tuziladi.

Komissiya korxonaning mol-mulki va moliyaviy majburiyatlarini to'liq ro'yxatdan o'tkazadi. Ro'yxat natijalari asosida dalolatnomalar rasmiylashtiriladi. Ushbu hujjatlar asosida Davlat aktiv agentligi yoki uning hududiy bo'limi tomonidan davlat tashkilotini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirish haqida buyruq qabul qilinadi.

1 O'zbekiston Respublikasining 2014–yil 6–oktabrdagi "Davlat mulkini boshqarish to'g'risida"gi O'RQ-821-sonli Qonuni: <https://lex.uz/docs/-6401697>

Mazkur buyruqqa muvofiq:

Agar davlat unitar korxonasi xo'jalik jamiyatiga aylantirilayotgan bo'lsa, xo'jalik jamiyati ustav fondining miqdori mol-mulk baholanishidan qat'i nazar, soliq organlariga taqdim etilgan so'nggi buxgalteriya balansi ma'lumotlari asosida belgilanadi;

Agar davlat muassasasi xo'jalik jamiyatiga aylantirilayotgan bo'lsa, xo'jalik jamiyati ustav fondining miqdori davlat muassasasi balansidagi mulkning qoldiq qiymati asosida, baholovsiz tartibda aniqlanadi. (1-jadval)

1-jadval. Davlat korxonalari va muassasalarini xo'jalik jamiyatlariga aylantirish SXEMASI.

Bosqichlar	Subyektlar	Tadbirlar
1-bosqich	Tashabbuskorlar: davlat organi, davlat tashkiloti ta'sischisi, yuridik va jismoniy shaxslar. Ko'rib chiquvchi organ: Davlat agentligi, uning hududiy boshqarmalari, hududiy tanlov komissiyasi	1) Buyurtmanomalar va takliflar berish. 2) Takliflar va arizalarni ko'rib chiqish. 3) Xususiyashtirish dasturi loyihasini shakllantirish va Vazirlar Mahkamasiga yoki mulk masalalari bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisiga, viloyatlar va Toshkent shahar hokimlariga qaror qabul qilish uchun kiritish.
2-bosqich	Agentlik, uning hududiy boshqarmasi, davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, baholovchi tashkilot	1) Agentlik yoki uning hududiy boshqarmasi davlat korxonasi yoki muassasasini o'zgartirishga tayyorlash bo'yicha Komissiya tuzadi. 2) Davlat korxonasi yoki muassasasining mol-mulki va moliyaviy majburiyatlarini xatlovdan o'tkazishni tashkil qilish va o'tkazish, xatlovdan o'tkazish dalolatnomalarini rasmiylashtirish. 3) Komissiya tomonidan Agentlik yoki uning hududiy boshqarmasiga tegishli qarorlar qabul qilish uchun taqdim etiladigan hujjatlar va takliflarni ko'rib chiqish. 4) Davlat korxonasi yoki muassasasini (zarurat bo'lganda) xususiyashtirishdan oldin tayyorlash.
3-bosqich	Agentlik, uning hududiy boshqarmasi, ro'yxatdan o'tkazuvchi organlar	1) Mulk baholashdan o'tkazilmagan holda, soliq organlariga taqdim etilgan oxirgi buxgalteriya balansi ma'lumotlari va o'zgartirishga tayyorlash bo'yicha Komissiya tomonidan taqdim etilgan hujjatlar asosida Agentlik yoki uning hududiy boshqarmasi tomonidan davlat korxonasi yoki muassasasini o'zgartirish to'g'risida buyruq chiqarish. 2) Tashkil etilgan xo'jalik jamiyatini davlat ro'yxatidan o'tkazish.
4-bosqich	Agentlik, uning hududiy boshqarmasi, yangi vujudga kelgan xo'jalik jamiyati	Muayyan muddat ichida ijtimoiy majburiyatlarni (faoliyat sohasini saqlash, ish o'rinlari sonini saqlash va ko'paytirish va h.k.) bajarish.
5-bosqich	Agentlik, uning hududiy boshqarmasi	Mulk huquqini tasdiqlovchi davlat orderini berish.

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-oktabrdagi "Davlat ishtirokidagi korxonalarni isloh qilishni jadallashtirish hamda davlat aktivlarini xususiyashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6096-sonli² Farmonining avvalgi tahririda, xususiyashtirilishi belgilangan davlat unitar korxonalarini xo'jalik jamiyatlariga o'zgartirishda ularning ustav kapitali xatlov va baholash o'tkazilmagan holda, soliq organlariga topshirilgan so'nggi buxgalteriya balansi ma'lumotlari asosida sof aktivlar qiymatida belgilanadi, sof aktivlari manfiy bo'lgan taqdirda esa korxona ustav kapitali miqdorida aniqlanishi nazarda tutilgan edi.

Qayd etish joizki, davlat unitar korxonasini xo'jalik jamiyati etib o'zgartirishda uning ustav fondi miqdorini soliq organlariga taqdim etilgan oxirgi buxgalteriya balansi ma'lumotlari asosida belgilash ko'zda tutilgan bo'lsa-da, bu balansning aynan qaysi satridan foydalanilishi aniq ko'rsatilmagan. Bu holat amaliyotda tafsiflashdagi aniqlik yetishmasligi sababli, baholash va xatlov bosqichlarida noaniqliklar va huquqiy tushunmovchiliklarga olib kelmoqda.

Xulosa va takliflar

Yuqoridagi tahlillar asosida xulosa qilish mumkinki, xususiyashtirish dasturlariga muvofiq davlat unitar korxonasini xo'jalik jamiyati etib o'zgartirish jarayonida yuzaga kelayotgan muammolarni tezkorlik bilan bartaraf etish maqsadida, ushbu korxonaning ustav fondi miqdorini soliq organlariga taqdim etilgan so'nggi buxgalteriya

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-oktabrdagi "Davlat ishtirokidagi korxonalarni isloh qilishni jadallashtirish hamda davlat aktivlarini xususiyashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6096-sonli Farmoni: <https://lex.uz/ru/docs/-5068824>

balansidagi (amaldagi) ustav fondi miqdoriga teng qilib belgilash maqsadga muvofiq hisoblanadi. Mazkur taklif amaldagi normativ-huquqiy hujjatlarga kiritilishi lozim.

Ushbu yondashuv orqali davlat unitar korxonasini xo'jalik jamiyatiga aylantirishda, shuningdek, qayta tashkil etilayotgan jamiyatning ustav fondini belgilash jarayonida buxgalteriya balansida foydalanilishi lozim bo'lgan satrga aniq yondashuv joriy qilinadi. Bu esa normativ-huquqiy hujjatlarda aniqlik va tartibni ta'minlaydi hamda huquqiy tushunmovchiliklarning oldini oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi 2023-yil 9-martdagi "Davlat mulkini boshqarish to'g'risida"gi O'RQ-821-sonli Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-oktabrdagi "Davlat ishtirokidagi korxonalarni isloh qilishni jadallashtirish hamda davlat aktivlarini xususiylashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-6096-sonli Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2014-yil 6-oktabrdagi "Davlat korxonalari va davlat muassasalarini xo'jalik jamiyatlariga o'zgartirish tartibi to'g'risida"gi 279-son qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006-yil 16-oktabrdagi "Ustav fondida davlat ulushi bo'lgan korxonalarning samarali boshqarilishini va davlat mulkining zarur darajada hisobga olinishini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi 215-son qarori.
5. Qurbonov, J. "Directions of promoting small businesses in industry sector." *International Finance and Accounting*, 2018.2 (2018): 119.
6. Tangriyev, Abduxoliq. "Korporativ boshqaruv organlari va ularning faoliyatini baholash." *Innovatsion texnologiyalar*, 49.01 (2023): 112-116.
7. Xamimova, Xamimova. "Davlat ishtirokidagi korxonalarda zamonaviy korporativ boshqaruvni tashkil etishning mohiyati." *Conference on the Role and Importance of Science in the Modern World*. Vol. 1. No. 4. 2024.
8. Tashmuxeimedova, Mahina. "Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish jarayonlarini amalga oshirish bosqichlarining xususiyatlari." *Iqtisodiyot va ta'lim*, 24.5 (2023): 201-210.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>